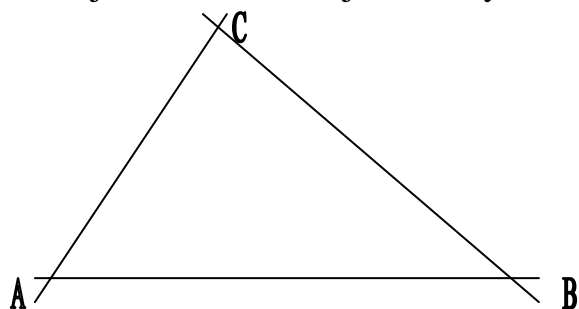

Třetáci a matematika XIV

Konstrukce trojúhelníku z daných stran

1. Trojúhelníková nerovnost

1. Porovnejte grafický součet každých dvou stran narýsovaných trojúhelníků se stranou třetí. Strany trojúhelníků můžete obtáhnout barevně. Strany trojúhelníků nanášejte na narýsované polopřímky.

$$\begin{aligned} AB + BC & \underline{\hspace{1cm}} AC \\ AC + BC & \underline{\hspace{1cm}} AB \\ AB + AC & \underline{\hspace{1cm}} BC \end{aligned}$$

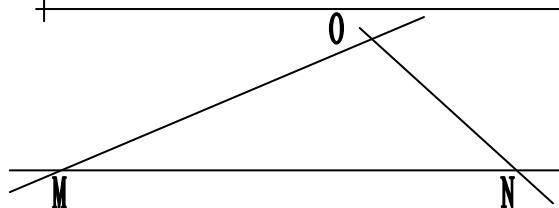

$$\begin{aligned} MN + MO & \underline{\hspace{1cm}} NO \\ MN + NO & \underline{\hspace{1cm}} MO \\ MO + NO & \underline{\hspace{1cm}} MN \end{aligned}$$

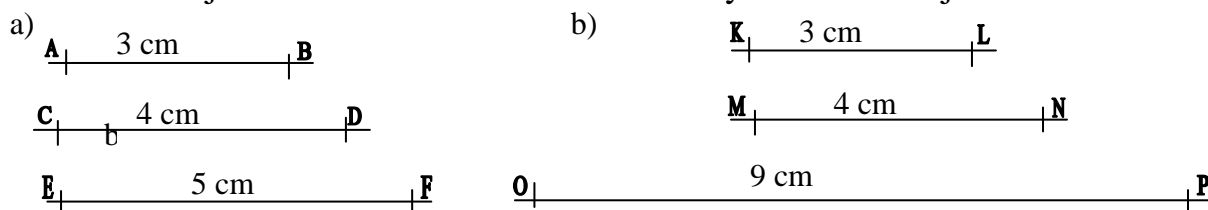

---

2. Která z trojice úseček může a která nemůže být stranami trojúhelníku.

Ano   Ne

Ano   Ne

a)

---

b)

---

3. Děti měly po třech špejlích různé délky a chtěly jimi vyznačit trojúhelník. Rozhodněte, kdo mohl a kdo nemohl vyznačit trojúhelník. Jméno toho, kdo mohl trojúhelník vyznačit, podtrhněte. Jméno toho, kdo nemohl trojúhelník vyznačit škrtněte.

Jenda: 10 cm, 6 cm, 8 cm

Věra : 4 cm, 5 cm, 11 cm

Mírek: 6 cm, 6 cm, 6 cm

Zorka: 8 cm, 9 cm, 13 cm

Pepa: 3 cm, 6 cm, 3 cm

Táňa : 7 cm, 8 cm, 12 cm

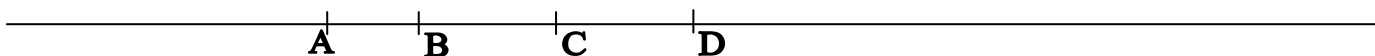
Radka: 7 cm, 5 cm, 11 cm

Lucka: 7 cm, 5 cm, 13 cm

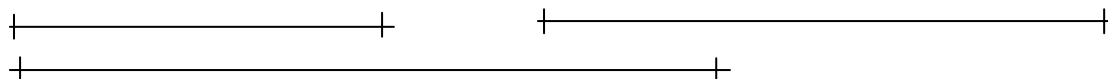
2. Konstrukce trojúhelníku z daných stran

4. Narýsujte kružnici se středem A a poloměrem AC. Narýsujte kružnici se středem D a poloměrem DB. Protály se tyto kružnice? Průsečíky kružnic označte písmeny M,N.

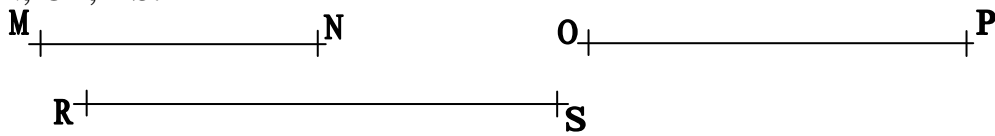
Narýsujte trojúhelníky ADM a ADN. Shodné úsečky obtáhněte stejnou barvou.

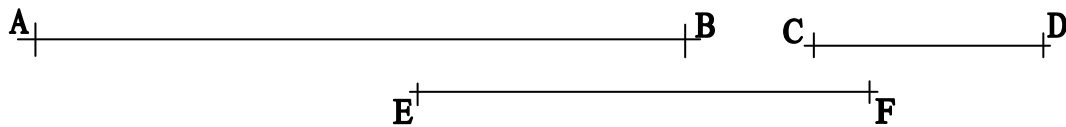
5. Úsečky obtáhněte barevně červenou, modrou a zelenou. Narýsujte trojúhelník ABC, jehož strany jsou shodné s danými úsečkami.

6. Narýsujte trojúhelník ABC, jehož strany jsou shodné s danými úsečkami MN, OP, RS.

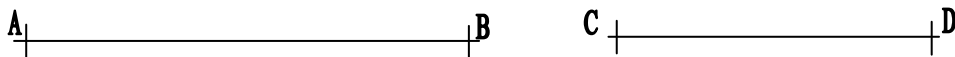
7. Narýsujte trojúhelník ΔRST , jehož strany jsou shodné danými úsečkami: $RS \cong AB$, $RT \cong CD$, $ST \cong EF$.

3. Třídění trojúhelníků podle stran

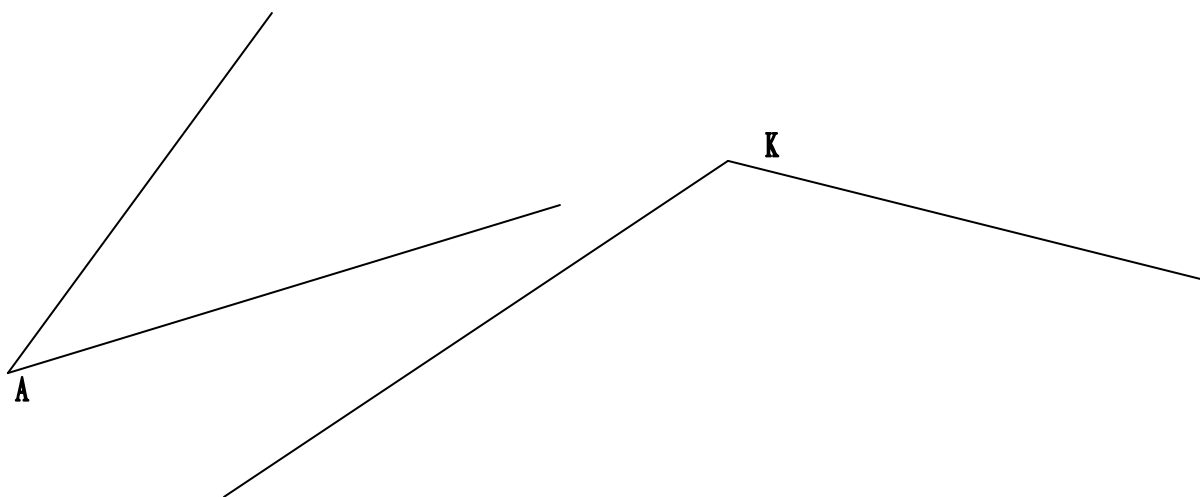
8. Narýsujte trojúhelník $\triangle KLM$, který má všechny tři strany shodné s úsečkou AB .

Narýsujte trojúhelník $\triangle RST$, který má dvě strany shodné s úsečkou AB a jednu stranu shodnou s úsečkou CD .

9. Narýsujte oblouk kružnice se středem A a poloměrem $r = 7$ cm, který protíná obě vyznačené polopřímky s počátkem A . Průsečíky označte písmeny B , C . Narýsujte úsečku BC .

Narýsujte oblouk kružnice se středem K a poloměrem $r = 5$ cm, který protíná obě vyznačené polopřímky s počátkem K . Průsečíky označte písmeny L , M . Narýsujte úsečku LM .

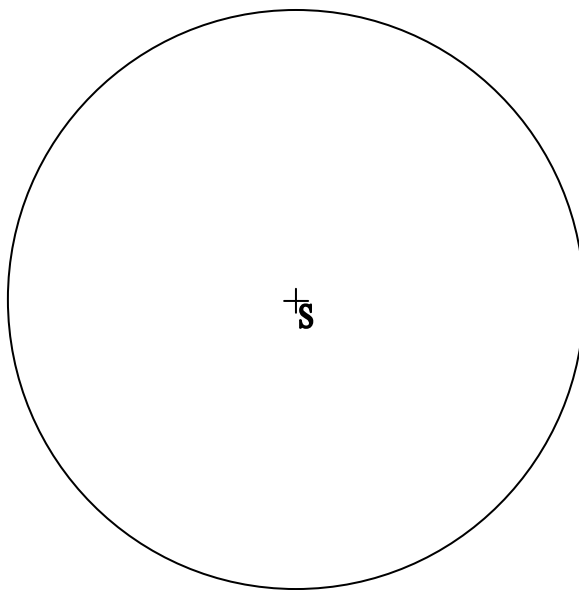
Doplňte:

Trojúhelník ABC je

Trojúhelník KLM je

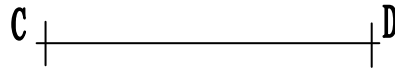
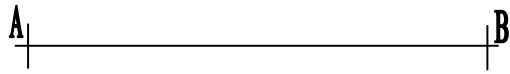
10*. Narýsujte úsečky AB $|AB|=10$ cm , CD $|CD|=6$ cm, EF $|EF|=9$ cm.
Narýsujte trojúhelník $\triangle KLM$, jehož strany jsou shodné s danými úsečkami.
Nejdříve si trojúhelník načrtněte. Na náčrtku zaznamenejte délky stran.

11. Narýsujte průměr kružnice se středem S . Jeho krajní body označte písmeny A, D . Narýsujte rovnostranné trojúhelníky $\triangle SAB$ a $\triangle SAF$. Narýsujte další průměry určené body B, F . Narýsujte všechny trojúhelníky určené vyznačenými poloměry kružnice. Kolik takových trojúhelníků jste narýsovali? Trojúhelníky můžete vybarvit různými barvami.

12. Narýsujte trojúhelník $\triangle KLM$, který má všechny tři strany shodné s úsečkou AB .

Narýsujte trojúhelník $\triangle RST$, který má dvě strany shodné s úsečkou AB a jednu stranu shodnou s úsečkou CD .

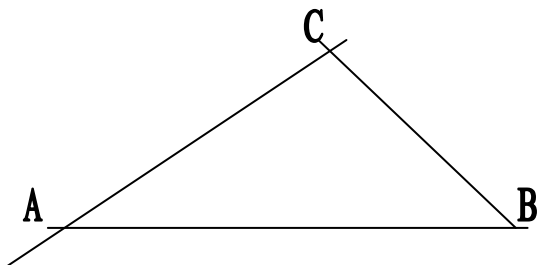
13. Narýsujte úsečky AB , $|AB|=5$ cm, CD , $|CD|=6$ cm. Narýsujte trojúhelník $\triangle STV$, který má strany shodné s těmito úsečkami $ST \cong AB$, $SV \cong AB$, $TV \cong CD$. Jaký trojúhelník jste narýsovali?

14. Narýsujte trojúhelník $\triangle ABC$, jehož strany mají délky: $|AB|=5$ cm, $|AC|=6$ cm, $|BC|=7$ cm.

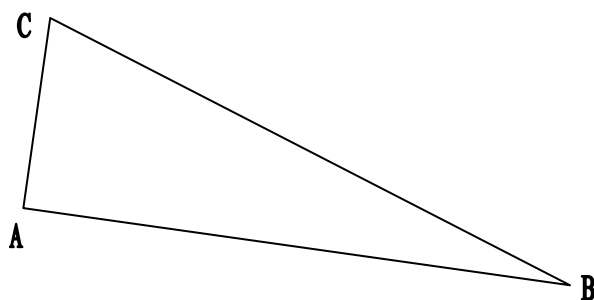
Trojúhelník ABC je .....

4. Shodné trojúhelníky

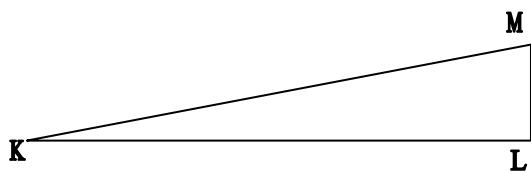
15. Narýsujte trojúhelník $\triangle MNO$, jehož strany jsou shodné s úsečkami - stranami trojúhelníku $\triangle ABC$, $MN \cong AB$, $MO \cong AC$, $NO \cong BC$.

16. Narýsujte trojúhelník $\triangle BCD$ tak, že $BD \cong AC$, $CD \cong AB$.

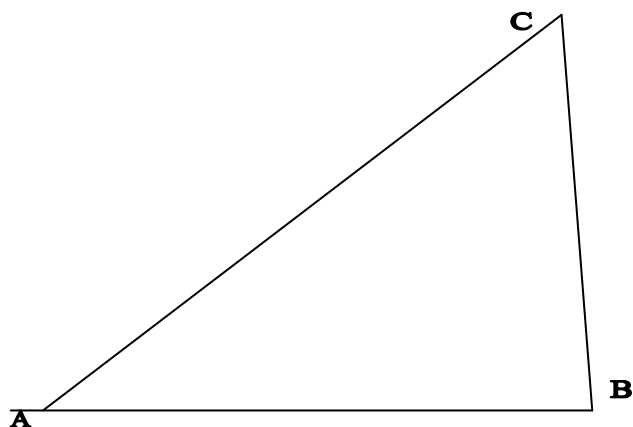

17. Narýsujte $\triangle LMN$ tak, že $LN \cong LK$, $MN \cong KM$.

Jestliže jste přesně rýsovali, body K, L, N leží v přímce.

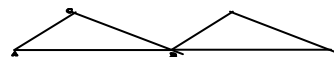
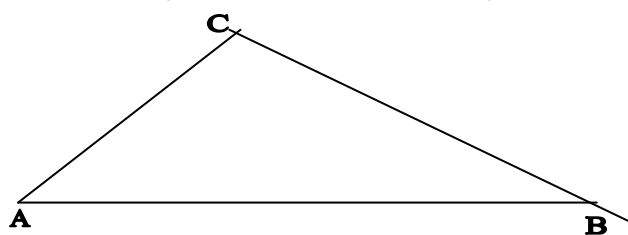
18. *Sestrojte $\triangle ABD$, $AD \cong BC$, $BD \cong AC$ ..
 Sestrojte $\triangle ACE$, $AE \cong BC$, $CE \cong AB$.
 Sestrojte $\triangle BCF$, $BF \cong AC$, $CF \cong AB$.

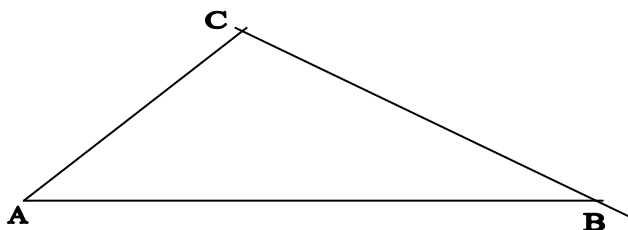
- 19*. Strany trojúhelníka $\triangle ABC$ obtáhněte barevně, AB – červeně, BC – modře, AC – žlutě.

Shodné strany shodných trojúhelníků obtahujte stejnými barvami.

- a) Sestrojte $\triangle BDE \cong \triangle ABC$ jako na obrázku

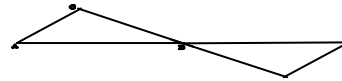
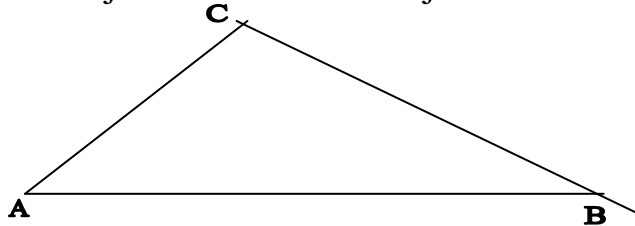

- b) Sestrojte $\triangle BDE \cong \triangle BAC$ jako na obrázku

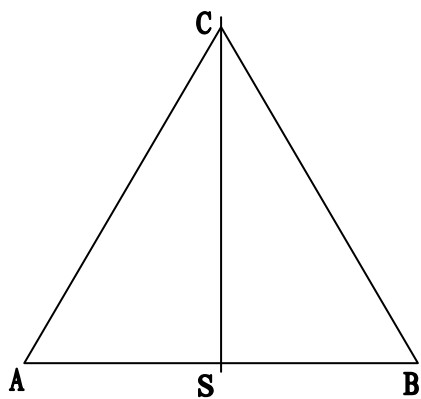

c) Sestrojte $\triangle BDE \cong \triangle BAC$ jako na obrázku

20. Trojúhelník $\triangle ABC$ je rovnoramenný. Bod S je středem úsečky AB. Zapište, které dva trojúhelníky jsou shodné.

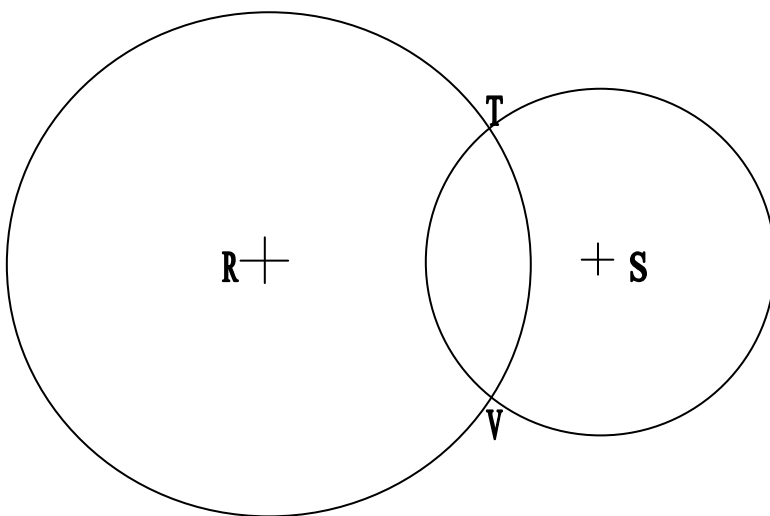

---

21. Které úsečky určené body R, S, T, V jsou shodné? Shodné úsečky obtáhněte stejnými barvami. Najděte a zapište, které dva trojúhelníky určené body R, S, T, V jsou shodné.

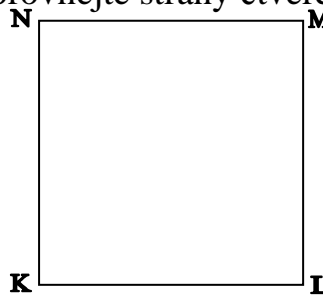
22. a) Porovnejte strany obdélníku ABCD. b) Porovnejte strany čtverce KLMN

 $AB \quad CD \quad AD \quad AB$
 $AD \quad BC \quad BC \quad CD$

Narýsujte úsečku AC.

Trojúhelníky $\triangle ABC$ a $\triangle CDA$ jsou nejsou shodné.

 $KL \quad MN \quad KL \quad LM$
 $KN \quad LM \quad KN \quad NM$

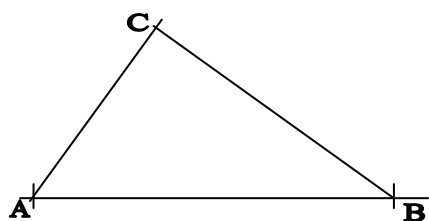
Narýsujte úsečku LN.

Trojúhelníky $\triangle LKN$ a $\triangle NML$ jsou nejsou shodné.

5. Obvod trojúhelníku

23. Sestrojte grafický součet stran trojúhelníku ABC. Změřte jeho délku na centimetry.

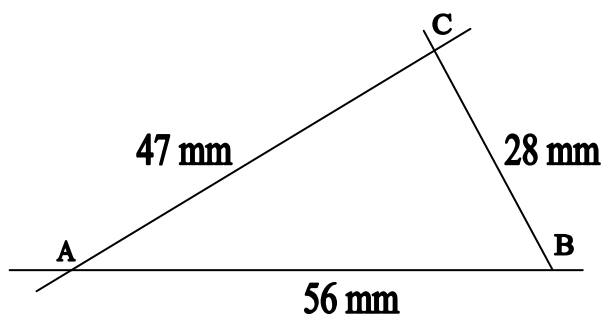
Změřte délky stran trojúhelníku $\triangle ABC$ na centimetry a sečtěte je. Určete obvod $\triangle ABC$.

Délka grafického součtu stran $|AB + BC + AC| =$ -----

Součet délek jeho stran

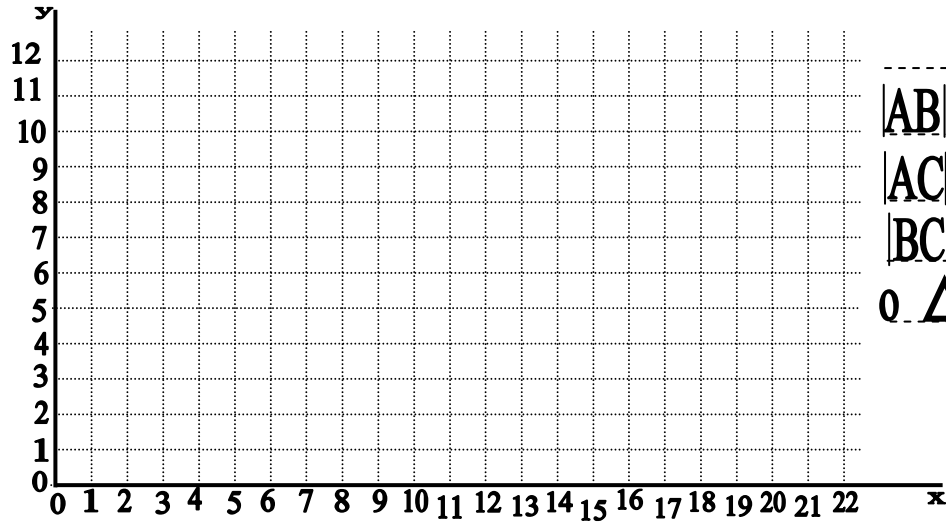
24. Určete obvod trojúhelníku ABC oběma způsoby

Obvod $\triangle ABC$ o $\triangle ABC =$ -----

25.* Vyznačte body $A[2, 5]$, $B[9, 11]$, $C[16, 2]$. Sestrojte $\triangle ABC$. Změřte délky jeho stran a vypočítejte jeho obvod.

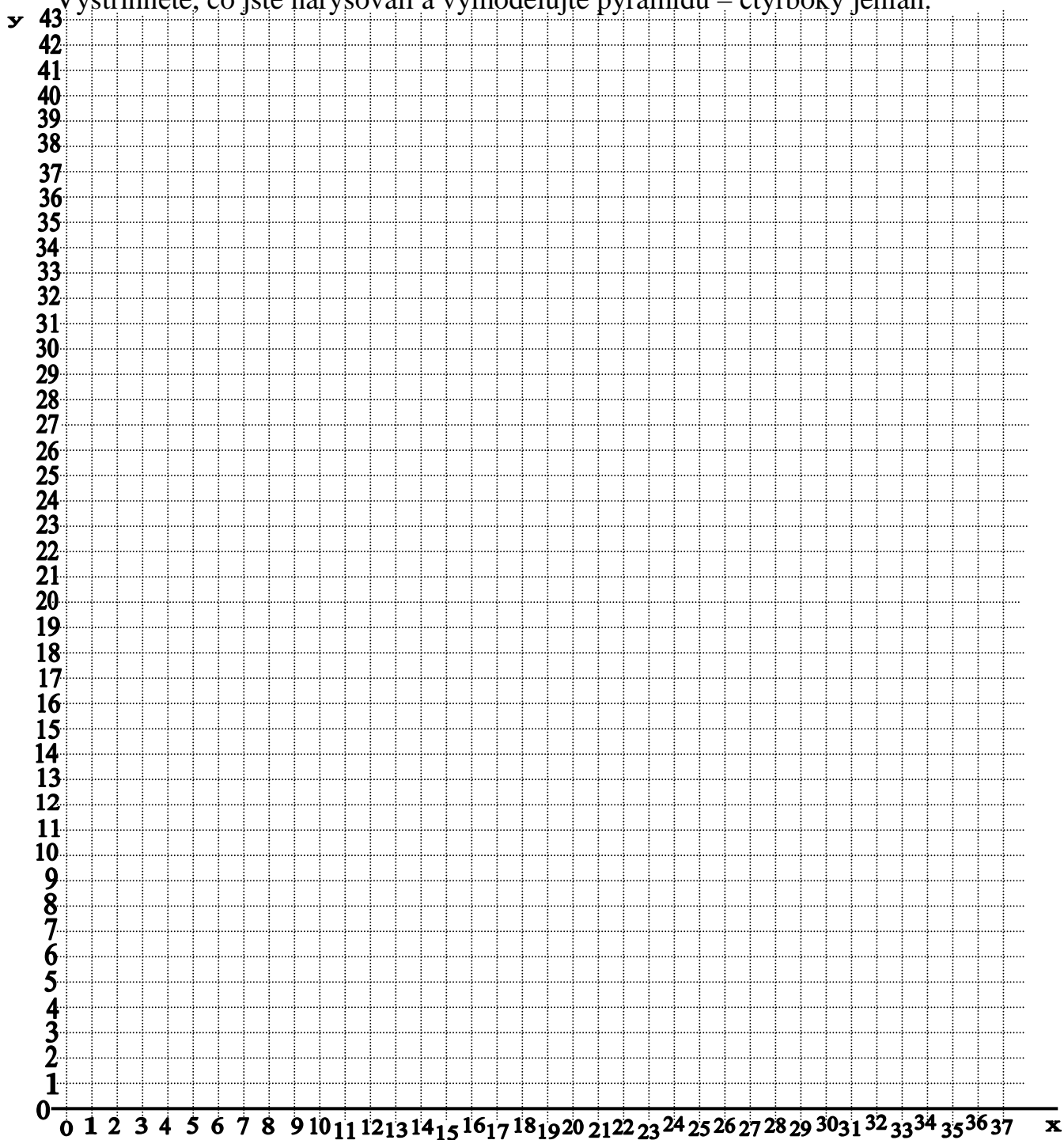

 $|AB| =$ -----
 $|AC| =$ -----
 $|BC| =$ -----
 $o \triangle ABC =$ -----

26* Narýsujte tři různé trojúhelníky $\triangle ABC$, $\triangle KLM$, $\triangle OPR$ o stejném obvodu 12 cm, ale tak, že $\triangle ABC$ bude rovnostranný, $\triangle KLM$ rovnoramenný, $\triangle OPR$ různoramenný.

Délky stran: -----

 -----

27. Vyznačte body A[13, 17], B[25, 17], C[25, 29], D[13, 29]. Narýsujte čtverec ABCD. Vyznačte body K[1, 23], L[19,5], M[37, 23], N[19, 41]. Narýsujte trojúhelníky Δ ABL, Δ ADK, Δ BCM, Δ CDN.

Vystříhněte, co jste narýsovali a vymodelujte pyramidu – čtyřboký jehlan.

28.* Trojúhelník, který je možno sestrojít, narýsujte.

Je možno sestrojít trojúhelník?

$\triangle ABC, a = 4 \text{ cm}, b = 1 \text{ cm}, c = 5 \text{ cm}$ ..... **ano, ne**

$\triangle KLM, k = 3 \text{ cm}, l = 4 \text{ cm}, m = 5 \text{ cm}$ ..... **ano, ne**

$\triangle OPR, o = 2 \text{ cm}, p = 3 \text{ cm}, r = 6 \text{ cm}$ ..... **ano, ne**

$\triangle STV, s = 47 \text{ mm}, t = 27 \text{ cm}, v = 73 \text{ cm}$ ..... **ano, ne**

29. Sestrojte rovnostranný trojúhelník, jehož obvod je 15cm.

.....
.....

30. Trojúhelník $\triangle ABC$ má strany $a = 6 \text{ cm}$, b je o 2 cm kratší než strana a , strana c je dvakrát delší než strana b . Narýsujte tento trojúhelník a vypočítejte jeho obvod.

.....
.....
.....